

TRGOVSKA PRAŠNJA

Časopis za trgovino, industrijo in ...

Redništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol ...
45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in ...

Ljubljana

... četrti leta
... v Ljubljani.

LETO VII.

Telefon štev. 552

LJUBLJANA, dne 26. julija 1924.

Telefon štev. 552

ŠTEV. 88.

Vprašanje Gospodarskega sveta.

V zadnji številki »Bankarstva« priobčuje pod gornjim naslovom g. Ljubomir St. Kosier članek, ki je naslovljen na gospoda ministra trgovine in industrije. Ker so o tem vprašanju, kakor smo poročali, razpravljali tudi naši gospodarski krogi na zadnji plenarni seji ljubljanske trgovske in obrtniške zbornice in bo brez dvoma zanimalo vse tudi mnenje, ki ga ima o tem vprašanju odlični strokovnjak g. Kosier, priobčujemo njegov članek v naslednjem dobesednem prevodu:

Tako pred Vidovdanske ustave, kakor tudi potem, se je pojavljalo pri nas od časa do časa kot eno izmed aktualnih gospodarskih vprašanj vprašanje Gospodarskega sveta.

Sprva, tedaj še pred ustavo, je bilo to vprašanje brez dvoma najbolj aktualno, ker so gospodarski krogi, ali vsaj en del med njimi, uvideli, da je to najbolj ugoden moment, da prodrejo s predlogom o ustanovitvi Gospodarskega sveta. In v resnici, v 44. členu ustave in dne 28. junija 1921 je predvidena institucija Gospodarskega sveta in s tem je jugoslovanskim gospodarskim krogom zajamčeno aktivno sodelovanje pri izdelovanju in izdaji gospodarskega in socialnega zakonodajstva.

Na Vidov dan so pretekla od tega časa tri leta, od tedaj se ni zgodilo ničesar, ne glede na striktna določila ustave in razne obljube vseh mogočih kompetentnih in nekompetentnih faktorjev ob priliki vsake izpremembe v vladi. Konferenca trgovsko-obrtnih in industrijskih zbornic in privrednih korporacij, ki se je vršila v Zagrebu dne 27. januarja, in kongres gospodarskih krogov, ki se je vršil v Skoplju 10. in 11. maja t. l., sta zahtevala v sprejetih resolucijah uresničitve imenovane ustavne odredbe in oživotvorenje institucije Gospodarskega sveta. V zadnjem času se je poznalo tudi za to, da zaseda pri ministru trgovine in industrije v Beogradu komisija z nalogom, da izdela projekt zakona o Gospodarskem svetu. O sestavi te komisije nam ni natančneje ničesar znano, toda želimo podčrtati, da bi ministru trgovine in industrije napravilo zelo dobro, da — ako že ni hotelo o tem zaslišati širšo anketo strokovnjakov in merodajnih oseb —, po praksi inozemstva, vpošlje posameznim gospodarskim organizacijam in zasebnikom glavna vprašanja, in to (po močnostih) ista vprašanja, katera so morala biti dana tudi komisiji, katera sedaj zaseda in kateri je poverjena naloga, da izdela zakonski načrt.

Gospod minister trgovine in industrije je, v govoru o potrebi Gospodarskega sveta, pred kongresom privrednikov v Skoplju rekel, »da se je to zahtevo sedaj prednašalo bolj manifestativno, toda potrebno je, da se končno pristopi k delu, ker je ta posel velik in težak in bo zahteval mnogo časa; ta posel je nov in dobimo drugje o tem zelo malo ustaljenih izkušenj, katere bi mogli uporabiti. Vprašanje bo zadelo na stvarne težkoče in na velike politične težkoče, katerih si moramo biti svesti osobito v vprašanju njegovega sestava in kompetence.«

Vprašanje kompetence in vprašanje sestave članov Gospodarskega sveta, sta brez dvoma dve osnovni vprašanji, od rešitve katerih je odvisna ne samo usoda in delovna sposobnost institucije, ampak tudi sam smisel njenega oživotvorenja.

Bila bi neresna, ali da rečem bolje,

preveč odgovorna gesta, ako bi kdo skušal vsiliti gotovo mnenje, ne da bi se predhodno to vprašanje vsestransko pretresalo, ne da bi se predhodno zaslišalo vseh onih, katerih beseda mora biti pri tem merodajna in odločilne važnosti.

Vprašanje kompetence Gospodarskega sveta je že predvideno v ustavi sami z določilom, da gospodarski svet sodeluje pri izdelovanju socialnega in gospodarskega zakonodajstva. Ker je ta pojem zelo obsežen, smatrajo tolmači Vidovdanske ustave, da se pod socialnim zakonodajstvom v tem primeru ima to razumeti v ožjem smislu besede, medtem ko obsega pojem gospodarskega zakonodajstva de facto zakonodajstvo iz območja celega gospodarstva. Pri tem pa smatram, da se delovanje Gospodarskega sveta ne bi smelo dobesedno vezati na samo zakonodajstvo, ampak tudi na razne naredbe in ministrska rešenja, tedaj sploh na vse, kar je predmet zakonodajnega in administrativnega delovanja vlade in kar je sploh v tesnejši zvezi z gospodarstvom države, ne izključivši pri tem niti sodelovanje pri sklepanju trgovinskih pogodb, gospodarskih sporazumov ali bodisi katerih drugih vprašanj mednarodnega značaja, v kolikor so ona v zvezi z gospodarstvom naše države.

To pomeni tedaj, da bi kompetenca Gospodarskega sveta bila dovolj obsežna, in kar je najbolj važno, precizno določena in to tako, da bi ne bilo mogoče izigravanje, niti po ovinkih, niti od strani samih ministrov ali narodnih poslancev, katerim drugače kakor je znano, pristojna neposredno pravo prednašanja zakonskih projektov. Tudi v takih slučajih bi se moralo respektirati Gospodarski svet, ker bi drugače, tudi ako bi bila samo na eni strani dana mogočnost njegovega izigravanja, ne imela ustanova Gospodarskega sveta mnogo smisla in niti važnosti, katero ji danes, bona fide, pripisujemo. In s tako določitvijo kompetence bi dobilo tudi vprašanje sestave članstva Gospodarskega sveta določeno smer. Mi znamo eno: znamo, kako bi Gospodarski svet ne smel biti sestavljen. Gospodarski svet ne sme biti sestavljen tako, kakor je to predvideno z obstoječo naredbo, glasom katere je imenovanje večine njegovih članov odvisno od posebne volje in razpoloženja ministra trgovine in industrije.

Smatram, da ne sme biti institucija Gospodarskega sveta sploh odvisna od kateregakoli ministrstva, ampak samo od parlamenta in da se mora tudi pri tem organizirati kot popolnoma avtonomna korporacija, katere člani bi bili sestavljeni iz vrst vseh jugoslovanskih privrednikov, (razumem pod tem poslodavce in delavce), tedaj od delegatov parlamenta, državne vlasti, gospodarskih in delavskih korporacij ter končno od posameznih privatnih oseb (strokovnjakov, učenjakov in javnih delavcev), ki so izven posameznih profesionalnih organizacij in zbornic, a zaslužijo z druge strani po svojem delovanju in po svojem znanju, da sodelujejo pri sklepanjih Gospodarskega sveta.

Gospod Krizman je imel prav, ko je rekel, da bo ustvaritev Gospodarskega sveta naletela na velike težave. To ni težko predvideti, toda ta okolnost ne sme ovirati realizacije tako velike, tako pomembne ideje, kakor je v resnici ideja o Gospodarskem svetu.

Bilo bi preveč smešno, ako bi se mogoče iz bojazni pred kakimi malenkostmi (osebni ali strankarski) rodila iz te lepe ideje kaka okrnjena institucija, ker taka institucija ne samo, da nam ne bi mogla koristiti, ampak nam bi še škodovala, kakor doma, v državi sami, tako tudi zunaj pred inozemstvom. A da se že v samem začetku, pri izdelovanju zakona o Gospodarskem svetu ne delajo hibe, mora tudi sam gospod minister trgovine in industrije uvideti važnost tega dela in potrebo, da bo to osnovno delo čim bolje, čim svestneje in popolno in da pri tem sodelujejo tako Srbi, kakor Hrvati, kakor Slovenci, in to uprav najbolj kompetentni med njimi, ki so v stanju, da s svojim vestnim delom dajo vsestransko dobro koncepcijo zakonskega projekta!

Posvetovanje o enotnem obrtnem redu.

Včeraj se je vršilo pri oddelku ministrstva trgovine in industrije v Ljubljani pod predsedstvom svetnika dr. F. Rateja posvetovanje strokovnih gospodarskih korporacij glede načelnih vprašanj za sestavo obrtnega reda. Posvetovanja so se udeležili za trgovsko zbornico dr. J. Pretnar, za Zvezo industrijev dr. A. Golia, za Zvezo gremijev tajnik Ivan Mohorič, za Zvezo obrtnih zadrug v Ljubljani gg. Ravnihar, Primožič in Kaizer ter za Splošno zvezo obrtnih zadrug v Mariboru načelnik F. Bureš. Predsednik je uvodoma opisal dosedanje delo uradniške komisije za sestavo novega obrtnega reda, ki jo je imenoval minister dr. H. Krizman in v kateri so poleg načelnika Krpana in dveh sekretarjev ministrstva trgovine in industrije zastopani tudi vsi predstojniki pokrajinskih oddelkov ministrstva. Ta komisija je imela dosedaj dve konferenci in se je na drugi odločila, da zasliši poprej predno preide v razpravo o podrobnostih načrta splošnega dela enotnega obrtnega zakona mnenje gospodarskih korporacij v posameznih pokrajinah glede načelnih vprašanj, ki so za sestavo obrtnega reda odločilne važnosti.

Zivahna razprava, katere so se udeležili vsi zastopniki, je pokazala potrebo, da se osnuje pri Trgovski in obrtniški zbornici posebna komisija, ki naj bi v vseh podrobnostih s posameznimi skupinami interesentov, kakor tudi z zastopniki gospodarskih organizacij proučila ta dalekosežna vprašanja, da bi mogla postaviti konkretne predloge za bodoči enotni obrtni zakon. Med delegati je v splošnem vladala popolna soglasnost v naziranju glede posameznih vprašanj in je bila ob zaključku posvetovanja zbornici poverjena naloga, da sestavi komisijo za izvedbo ankete za proučitev vseh vprašanj v podrobnostih.

O sanaciji Ogrske.

Vsako rad vidi, da ima tudi sosed gospodarstvo urejeno. Tako dolgo se pa menda nobeno ne ureja kakor ogrsko. Sto in sto predlogov je že vihralo v svet. Navedemo par točk iz predloga dr. Chorina, predsednika centralne ogrskih delodajalcev.

Ogrsko javno mnenje je prepričano, da pomeni začetek sanacijske akcije tudi začetek nove dobe v ogrskem državnem in gospodarskem življenju. Cilj sanacijske akcije je ustvaritev stabilne vrednostne mere, na koje podlagi bi prišlo spet do ravnovesja v državnem gospodarstvu. Sanacijski

program teži bolj za tem, da se dohodki stopnjema zvišajo, kakor pa, da se stroški zmanjšajo. Stroški se sploh skoraj ne morejo zmanjšati; plače uradnikov so na primer tako globoko pod delavskimi plačami, da jih bodo morali izdatno zvišati. Novi proračunski načrt govori o zvišanju sedanjih 165 milijonov zlatih kron na 400 milijonov zlatih kron ob zaključku sanacijske akcije. Poviški zadenejo zlasti industrijo in pa mestno prebivalstvo. Hud odpor je izzvala zlasti določba o stopnjevanju oddaji premoženja; vlada jo je morala pustiti in se sme premoženjska delna oddaja izvršiti samo enkrat. To bo povišalo zaupanje inozemstva v ogrsko gospodarstvo.

Industrija se mora zaenkrat pripravi na težke čase. Smo pač v prehodni dobi. Nekaj časa bo še preteklo, preden se bo kreditno življenje gibalo spet v normalnem okviru. Ljudje ne spravljajo blaga več tako skupaj, kakor so ga prej, so postali bolj oprezni. Industrija mora računati s podražitvijo produkcijskih stroškov in ravno vsled zastoja konsuma ne more tako delati, kakor bi lahko. Taki znaki so v prehodni dobi od inflacije do stabilne valute povsod običajni, so samo mimoidoči, čeprav zahtevajo žrtve, so kazni za grehe inflacijske dobe. Z normalnim potekom razmer takoj izginejo. V inflacijski dobi so kile pri nas na Ogrskem majhne banke iz tal kakor gobe po dežju. — Vse se je vrglo na posredovalno kupčijo in takih trgovcev je bilo v majhni povojni Ogrski več kakor pred vojsko. Vse to je že izginilo in bo še. To je bolezen. Priti mora ozdravljenje; osebja je povsod preveč, delajo pa manj kakor pred vojsko. Moramo iti po isti poti, ki jo je ubrala Nemčija, zvišati moramo delovni čas, produkcijo moramo osredotočiti, na vseh poljih. Sanacija Ogrske se vrši v veliko bolj neugodnih razmerah, kakor se je izvršila sanacija Avstrije. Svet je nezaupljiv, vse je razburkano. A tudi pri nas je dosti poštenih ljudi in poštenih podjetij; podcenjujemo jih. Imamo velik aktivum: agrarno produkcijo. Inozemski kapital ima v njej varno jamstvo, nam je pa varna podlaga za razvoj industrijske produkcije. Po mojem mnenju bo započeta sanacijska akcija ozdravila naše gospodarsko življenje in spravila v ravnovesje naše duše.

Občni zbor „Trgovskega društva“ v Celju.

Kakor se je že svoječasno poročalo, je sklicalo društvo svoj XV. redni letni občni zbor za 26. junija t. l., ki se pa vsled neznatne udeležbe, ker je bila večina radi vršete se bime zadržana, ni vršil. Občni zbor se je sicer v smislu pravil otvoril, pač pa se je sklenilo razpravo preložiti na izredni občni zbor, katerega se naj skliče v kratkem, in se je tudi XV. redni občni zbor s tem v pravem smislu zaključil. Izredni občni zbor se je vršil dne 5. julija v rdeči sobi »Narodnega doma« z običajnim dnevnim redom pod predsedstvom g. Zupančiča.

Zborovanje je otvoril g. Zupančič, ki je konstatiral sklepčnost in pozdravil navzoče. V svojem govoru se je spomnil zaslug preminulega člana gosp. Antona Močnika, ki je bil kot delaven in požrtvovalen član društva splošno priljubljen. V znak sožalja se navzoči dvignje raz sedeže. Nato je predal besedo tajniku g. A. Vebletu.

Iz obširnega tajniškega poročila, ki govori uvodoma o zgodovini društva, je

posneti, da je delovanje društva v zadnjem društvenem letu zelo nazadovalo. Vzrok temu je brezbržnost članov in nevolja, ki se je polastila članov zbog gospodarske krize, ki je bila v preteklem letu, zlasti pa koncem leta zelo občutna, in je imela seveda svoj vpliv tudi na razvoj društva. Društvo šteje 76 članov. V zadnjem letu je bilo 6 odborovih sej in eno zborovanje.

V glavnem se je društvo prizadevalo za primerno ureditev špedicijskih tarifov, glede prevzema zastopstva zavarovalne družbe »Triglav« s posredovanjem carinjenja poštnih zavrtkov v čezurnem času, nadalje je društvo podvzelo akcijo za »odpravo krošnjarstva in za ustanovitev pripravljalnega odbora za zidanje Trgovskega doma. Glede ureditve špedicijskih tarifov je skušalo društvo z ozirom na to, da imamo v Celju carinarico II. reda ter je tukajšnje trgovstvo primorano razno blago cariniti v Mariboru ali Ljubljani, pridobiti trgovske kroge, da bi carinjenje blaga v Mariboru ali v Ljubljani oddali samo enemu špediterju, ki bi opravljal vse carinske špedicijske posle za vse tukajšnje trgovstvo. Ta ideja ni našla potrebnega razumevanja. Zivo zanimanje je vzbudila akcija za zidanje »Trgovskega doma«. Skidale so se v to svrhu razne seje in sestanki in se je končno prišlo do zaključka, da mora tukajšnje trgovstvo vztrajati pri izvedbi tega načrta. Naložil je že tudi tozadevni fond, ki je pod oskrbo našega društva. — Za odpravo krošnjarstva je odposlalo društvo delegata g. Zupančiča, ki se je pridružil dne 30. oktobra 1923 deputaciji vseh trgovskih korporacij celjskega okoliša k tukajšnjemu okrajnemu glavarju. Boj proti krošnjarstvu se še nadaljuje.

Radi neurejenih razmer na tukajšnji poštni carinarnici, ki ni mogla carinjenja poštnih zavrtkov radi pomanjkanja potrebnega carinskega uradništva redno opravljati ter je vsled tega nastal ogromen zastoj na pošti, je priskočilo Trgovsko društvo tukajšnjim trgovskim krogom s posredovanjem pri upravi glavne carinarnice na pomoč, katero se je naprosilo, da prevzame uradništvo glavne carinarnice posle carinjenja poštnih zavrtkov dotlej, dokler ne prispe zaprosena odpomoč. Carinjenje poštnih zavrtkov se vrši do nadaljnjega v čezurnem času. Med tem časom je interveniralo društvo za obljubljeno pomoč, toda vselej, ko je Glavna direkcija carin v Beogradu odredila uradnika, ki bi prevzel posle na tukajšnji poštni carinarnici, se je dogodilo, da je določena oseba dala ostavko, tako da je tukajšnji poštni urad primoran še nadalje čakati, dokler ne odredi Glavna direkcija carin drugo osebo.

H koncu omenja poročilo še delo, ki ga društvo čaka, posebno za prirejanje ekskurzij, ustanovljenje učnih tečajev, podružnic na deželi, knjižnice, ureditev posredovalnice za službe, propagadno delo za zidanje »Trgovskega doma« itd. ter apelira na vse navzoče, naj bi vsako koristno društveno delo izdatno podpirali. Poročilo se vzame brez debate na znanje.

Blagajniško poročilo je podal g. Anton Fazarinc, ki izkazuje skupnih prejemkov v preteklem poslovnem letu 22.384 Din 94 p in izdatkov 12.158 Din 53 p, prebitok v letu 1923/24 torej 10.235 Din 41 p. Prenos premoženja iz društvene leta 1922/23 v znesku 9389 Din 60 p izkazuje danes skupno društveno premoženje 19.625 Din 1 p.

Blagajniško poročilo se je vzelo z zadovoljstvom na znanje, le radi naložitve denarja in ločitve tretjine razpoložnine k glavnici se je razvila kratka debata, nakar se je sklenilo, da se tretji del razpoložnine doda k glavnici in naprosi posojilnico, da dovoli višje obresti. Ker ni bilo računskega pregledovalca navzočega, ki pa je knjige pregledal in našel vse v redu, se je na predlog predsednika dalo blagajniku gosp. Antonu Fazarincu absolutorij.

Radi volitev je prekinil predsednik zborovanje za 10 minut. Nato s eje na predlog g. Stermeckija vršila izvolitev predsednika z glasovnicami in odbornikov z vzklikom. Izvolil se je v pretežni večini stari odbor. Predsednikom je bil izvoljen: g. Zupančič, v odbor pa: Gg. Ravnikar Ivan, R. Stermecki, F. Lukas, Franc Leskovšek, Anton Fazarinc, Ka-

rol Pajk, Josip Majerič, Sorman Franc, namestnika: Filip Vrtovec in Drago Kohnhajzer. Za računsko pregledovalca: Josip Jagodič in Franjo Kalan, kot pravnega zastopnika se je izvolilo g. dr. Božiča. Izvoljeni so sprejeli izvolitev brez debate.

Po kratki debati glede plače tajnika se je na predlog gg. Leskovška in Stermeckija sklenilo, prispevati gremiju do nadaljnjega 20% kvoto k tajnikovi plači.

S prihodnjim društvenim letom preteče dvajset let, odkar se je v vrstah slovenskih trgovskih sodelavcev rodila misel, ustanoviti »Slovensko trgovsko društvo«. Udeležitev tega načrta je bila združena z največjimi težavami, zlasti ko si je društvo nadelo nalogo, krepiti in širiti narodno zavest, kar je bilo posebno v dobi avstrijskega režima izredno težka naloga. S ponosom lahko gledamo danes nazaj na živahno gibanje slovenskega trgovstva, ki je kljubovalo velikim oviram, da doseže cilj, ki ga zasleduje na kulturnem, socialnem in gospodarskem polju, da tako ustvari našemu trgovstvu temelj zdravega narodnega gospodarstva.

Z ozirom na važnost prihodnjega društvenega leta za naše trgovstvo, se je oglašil k besedi g. Anton Fazarinc, ki je v kratkih besedah rekapituliral zgodovino društva ter predlagal, da bi se prihodnje leto praznoval jubilej dvajsetletnega obstoja. Razvila se je živahna debata o praznovanju 20 letnice ali 25 letnice. Na predlog g. Leskovška radi praznovanja 20 letnice se je soglasno sklenilo, ukreniti že sedaj tozadevne priprave za dostojno praznovanje tega pomembnega dneva.

Za predpriprave se je poverilo delo posebnemu odboru, nakar je predsednik ob 22. uri zaključil zborovanje.

Ali res ni smeti uveljavljati na razpravi priговорov, kateri niso uveljavljeni v tridnevnem roku z ugovori zoper menično plačilno povelje?

(Koniec.)

b) Pravilno mnenje. Praksa v bodoče.

Opisano pravno naziranje je v praksi splošno zavladalo, ker si ga je usvojilo, vztrajno zastopalo in širilo vrhovno sodišče. Zašlo je pa tudi v knjigo, kjer je pi našlo čvrst odpor, ki pa glede na stališče vrhovnega seveda seveda ni imel praktičnega uspeha.

Nasprotniki vladajočemu mnenju izvajajo, da ima sodnik pravico in dolžnost, da potom razlage ustanovi pravno pravilo, ki ni izrecno izraženo, zgolj tedaj, ako je zakon nejasen ali nerazločen. Ako te nejasnosti ni, se sodnik ne sme in ne more s kako protivno razlago upirati zakonovi volji.

V § 557. civ. pr. r. je tožencu samo naloženo, da poda svoje »ugovore« v treh dneh. Niti v § 557. niti v § 552. pa ni niti besedice o tem, da mora v tem roku podati vse svoje ugovore, torej tudi take, ki mu tedaj niti znani niso in tudi znani biti ne morejo. § 552. določa samo, da je na »pravočasno podane« ugovore odrediti narok za ustno razpravo; zahteva torej za določitev ustne razprave samo to, da se ugovori sploh podajo. Ne more torej biti govora o tem, da § 557. sploh kak dvom dopušča o tem, da li je menični dolžnik obvezan, da vloži v onem tridnevnem roku vse svoje ugovore, ker bi bili sicer izključeni. To vprašanje je tembolj zanikati, ker je prejšnji menični postopek (naredba justičnega ministrstva od 27. jan. 1850, drž. zak. št. 52, § 7.) imel izrecno določbo, da se morajo vsi ugovori v treh dneh podati. Novi civilnopravni red bi bil to določbo v § 557. gotovo obdržal in ne bi bil odločilne besede »vse« izločil, ako bi bil hotel, da naj ostane tudi v tej točki — kakor v nekaterih drugih, ki so se bile obnesle — pri starem. Toda ravno to, da se je ta beseda izpustila, gotovo ne samo slučajno in brez namena, kaže jasno in razločno, da je zakonodajalec v tej točki smatral spremembo za potrebno, tako da nasprotna razlaga § 557. oziroma § 552. ne nasprotuje samo besedilu zakona, temveč tudi njegovemu namenu.

Trditev, da je pod »ugovori« razumeti ne edino po zakonu zoper plačilni nalog dopustno sredstvo (v širšem pomenu besede), temveč posamezne formelne in materijalne prigovore, in da se torej ukaz: »prepozno vložene ugovore je zavrniti brez razprave«, ne nanaša na prekasno podano pravno sredstvo ugovora, temveč na vse posamezne prigovore, nasprotuje tudi jeziku oziroma govoric, kakor tudi pomenu besed v njihovi zvezi.

Materijalni ugovori se ne »vlagajo«, »podajajo«, »zglašajo« (nemški izvirnik: anbringen), temveč se »uveljavljajo« (nemški izvirnik: vorbringen). »Podaja«, »vлага« ali »zglašajo« se pa po tem, kakor se govori, le pismeno pravno sredstvo »ugovori«. Zakon to natančno razločuje, kakor na drugih mestih, tako tudi v § 557. oziroma 552. civ. pr. r., kjer govori o »podanih«, »vloženi« ugovorih. Značilno pa je, da zakonodajec v edinem primeru, kjer zahteva od ugovornika, da uveljavlja vse svoje ugovore ob istem času (tožba po § 35. izvršilnega reda), to izrecno odreja in hkratu pristavlja sankcijo: »ker bi bili sicer izključeni«. Pa še tu omili to svojo strogo odredbo s tem, da velja to samo za one prigovore, katere je ugovornik mogel navesti ob času, ko je vložil tožbo ali nastopil ustno pri dotičnem oblastvu; torej ne za one prigovore, ki mu še niso bili znani in katerih torej ni mogel uveljavljati. Ako bi torej besedilo § 557. ozir. 552. civ. pr. r. dopuščalo kak dvom, bi bil ta dvom s primerjavo teh paragrafov s § 35. izv. r. odpravljen v tem smislu, da bi bil zakonodajec kako izjemo in omejitev načela § 179. civ. pr. r. tukaj prav tako kakor v § 35. izv. r. izrecno ustanovil. S tem pa, da je to opustil, pa še besedo »vse« iz starega besedila izpustil, je kar najjasneje in najodločneje razodel svoj namen, da tožencu meničnemu dolžniku ne jemlje pravice, kakor je ne jemlje nobenemu drugemu tožencu, da do konca ustne razprave, odrejane na pravočasno »podane« ugovore, naknadno doda trditve in dokazila, ki mu služijo za obrambo. Zakaj naj bi bilo nasprotno mnenje utemeljeno v bistvu meničnega postopka, ni uvideti. Saj § 552. civ. pr. r. velja tudi in sicer v prvi vrsti za t. zv. menično postopanje, katero pač ne postane nujno in potrebno posebne brzine radi tega, ker more tožitelj svoj zahtevek dokazati z listinami posebne oblike. Kar nič se pa z nujnostjo meničnega postopka ne strinja nasvet, da si naj toženec pomaga s predlogom na postavitev v prejšnji stan glede prigovorov, za katere izve po onem tridnevnem roku. Saj se s tem postopanje zavleče, ne pa pospeši, osobito ko treba v smislu § 152. civ. pr. r. in glede na § 556. civ. pr. r. glavno postopanje redoma prekiniti, dokler se ne reši vmesni spor o postavitvi v prejšnji stan. Taka postavitev v prejšnji stan pa je prav za prav naravnost nedopustna, ker zakon ne pozna postavitev v prejšnji stan v svrhu, da se kako pravno dejanje, ki se je podvzelo, popolni, marveč le, da se naknadno opravi, ker je bilo vsled zamude sploh opuščeno. Sicer bi pa bil predlog na postavitev v prejšnji stan večinoma male pomoči, ker je po § 556. civ. pr. r. postavitev v prejšnji stan vsled zamude pravnega dejanja v meničnih stvareh zelo omejena, namreč dopustna samo, ako ne gre na škodo stranki, ki je ravnala v glavni pravdi v dobri veri, kadar je ta stranka med tem svoje menične pravice do drugih oseb s pretekom časa izgubila povsem ali deloma ali jim vsaj zavoljo kratkosti še preostajajočega časa ne more več zadobiti veljave.

Določitev tridnevnega roka ugovorom zoper plačilni nalog ima torej v našem meničnem in mandatnem postopku zgolj ta učinek, da toženec plačilnega naloga ne more več izpodbijati, ako je ta rok zamudil. Ako so pa pravočasno podani prigovori in je s tem plačilno povelje izpodbijano, velja v spornem postopanju, katero se nato uvede, prav isto pravo kakor v rednem pravnem postopanju, razen nekaterih posebnosti prvega in

drugega oddelka šestega dela civilnopravnega reda, ki se tega vprašanja pa itak ne tičejo. § 179. civ. pr. r. pa za mandatno in menično postopanje nikakor ni razveljavljen, niti izrecno, niti kakorkoli drugače. Torej so novote (nova dejanstva, novi dokazi) v takem postopku dopustni samo v isti meri in pod istimi pogoji kakor v rednem postopku. Ako se novi prigovori na ustni razpravi ne dopustijo, je to naravnost vzkracevanje pravice.

Tako drugo, po našem mnenju pravilno mnenje, ki je v duhu novega civilnega postopka.

Naše (jugoslovansko) vrhovno sodstvo še ni prišlo v položaj, da zavzame svoje stališče v tem vprašanju. Ni pa dvoma, da pride kmalu do tega. Na katero stran se bo obrnilo?

Ker ni izključeno, da se ne pridruži prvemu naziranju, je že sedaj stvar trgovčeve previdnosti — saj imajo z menicami posla večinoma le trgovci, — da ima predvsem v najtočnejši razvidnosti vse menice, ki jih je podpisal, da jih hrani v točnem prepisu in skrbno primerja s tem prepisom oni prepis, katerega mu sodišče dopušlje hkratu s primerkom tožbe in s plačilnim nalogom; da skuša vpogledati, ako le možno, še v onem tridnevnem roku izvirnik, in da v ugovorih, katere poda v teh treh dneh, navede previdoma vse prigovore, ki so le možni v posameznem primeru, osobito tudi prigovarja pristnosti podpisu, ako ni popolnoma siguren, da je samo eno tako menico podpisal, kakršna se vložuje, in ako ni mogel pravočasno izvirnika vpogledati. To sicer ni ravno vzorno pravljanje, toda obvaruje škodo; umaknejo se pa prigovori vedno lahko! rst.

Trgovina.

Trgovcem s papirjem na znanje. Monopolska uprava v Beogradu je obveljala tukajšnjo carinarnico, da ne bo izdajala za pošiljke svilenega belega papirja, ki so že prispele na carinarnico, naknadnih odobrenj za uvoz, tudi če se ugotovi, da se ta papir ne more uporabiti kot papir za cigarete. — Na podlagi tega morajo imeti trgovci, ki uvažajo svilen bel papir iz inozemstva, že pred prihodom blaga tozadevno odobrenje. Pošiljke brez takih odobrenj se ne bodo smele niti prijaviti za carinjenje.

Češkoslovaška in hamburška pristanišča. Zastopniki češkoslovaškega zunanjega ministrstva in češkoslovaškega ministrstva za trgovino in industrijo vodijo že izza meseca februarja t. l. z zastopniki nemške vlade pogajanja za skupno pristaniško cone v Hamburgu. Pogajanja se vršijo na podlagi določenih mirovne pogodbe, glasom katere se je Nemčija obvezala, da prepusti del hamburškega pristanišča Češkoslovaški, da ga eksploatira kot svojo pomorsko lukko. Nemčija se ni protivila tem zahtevam, ki so se vodile sprva ustno, pozneje v obliki not. Češkoslovaška vlada je pred kratkim odposlala nemški vladi memorandum, v katerem so podrobno obrazložene zahteve, ki jih sedaj proučava nemška vlada.

Angleško-ruska trgovina. Po angleških uradnih podatkih je Anglija v prvi polovici leta 1923. uvozila v Rusijo za 1.952.097 sterlingov in izvozila iz Rusije za 1.894.044 sterlingov. V drugi polovici istega leta je Anglija uvozila za 7.356.055 in izvozila za 2.579.243 sterlingov. V prvi polovici 1924 je znašal angleški uvoz 862.797 sterlingov in izvoz 1.740.045 sterlingov.

Nazadovanje rumunskega izvoza živine. Rumunski izvoz živine kaže v prvih mesecih leta 1924 konstantno padanje. Celokupno se je izvozilo prve 3 mesece tega leta: 1082 krav in 30.216 volov, napram 4197 kravam in 39.155 volom v istem času preteklega leta. Izvoz bivolov je znašal v prvih treh mesecih 65, a v prvem tromesečju lanskega leta 708 komadov. Izvoz koz je padel v tekočem letu na 203 komade, medtem ko je lani za isti čas znašal 1089 komadov.

Režim proste trgovine na Ogrskem. Kakor poročajo ogrski listi, je ministrski svet na Ogrskem sklenil, da se ukinejo vse uvozne carine in da bo veljala odslej na Ogrskem prosta trgovina(?).

Industrija.

Pred ustavitvijo Beočinske tovarne cementa. V tovarni cementa v Beočinu se namerava radi poslovne krize reducirati produkcijo od 80 na 20 vagonov dnevno. Ob tej priliki bo odpuščena večina delavcev, a onim, ki ostanejo, se bo reducirala plača za 15%.

Izvoz surove svile. Nabiranje svilenih kokonov je dalo v tekočem letu dobre rezultate. Zbog tega bo letos kolebala cena od 1500 do 1600 Din, medtem, ko je znašala v preteklem letu 2200 Din. Medtem se pa gospodarski krogi v Vojvodini pritožujejo, da je država ustavila obrate v vseh tovarnah za predelovanje svile in se iz naše države izvažajo surova svila. Gospodarski krogi so mnenja, da bi bilo neobhodno potrebno obnoviti obrate v tovarnah ter izvažati predelano svilo in ne surovo. Ako država ne more napraviti to z domačim kapitalom, naj bi se potrudila, da angažira inozemski kapital.

Trboveljski premog in drva

dobavlja
DRUŽBA »ILIRIJA«, LJUBLJANA,
Kralja Petra trg 8. — Telefon 220.
Plačilo tudi na obroke!

Obrt.

Menični krediti za obrtnike. Kakor poročajo iz Beograda, se je Narodna banka odzvala zahtevi obrtnikov, ki so preko obrtniških zbornic in drugih svojih organizacij zahtevali otvoritev meničnih kreditov in bo dajala kredite obrtnikom, ki trpe na pomanjkanju denarja. S tem bo obrti znatno pomagano. Treba pa je opozoriti obrtniške organizacije, da naj priporočajo za menične kredite vedno samo potrebne obrtnike, da se ne bi izdajal kredit za neresne prosilce, ki bi kompromitirali to zelo koristno prakso.

Zborovanje avstrijskih obrtnikov. Dne 22. t. m. so obrtniki iz Dunaja in iz drugih krajev avstrijske republike imeli v zborovalnici dunajskega mestnega magistrata zborovanje v svrhu protesta proti progresivnim davkom Bunda in dunajske občine, t. j. državnim in občinskim. Zahtevalo se je, da se izvršijo neke izjemne glede odredb za povišanje davkov z ozirom na vedno težji položaj obrtnikov.

Promet.

Telefonski promet Rogaška Slatina—Dunaj. Kakor se službeno razglasa, je otvorjen telefonski promet med Rogaško Slatino in Dunajem. Pristojbina za govorilno enoto je 2.50 zlatih frankov ali 37.50 dinarjev.

Nova izvozna železniška tarifa. V generalni direkciji železnic se zbirajo podatki za izgotovitev projekta za novo izvozno železniško tarifo. Srbski časopisi povdarjajo, da bo s tem dana možnost, da bo sklicana tudi seja tarifnega odbora.

Otvoritev telefonskega prometa Sv. Jurij ob Južni železnici—Avstrija. Po ministrski odredbi je bil otvorjen telefonski promet Sv. Jurij ob Južni železnici—Spielfeld, Leibnitz, Graz in Dunaj. Ker je Sv. Jurij ob Južni železnici in postaje avstrijske Štajerske v I. pasu, je pristojbina za navadni pogovor Sv. Jurij—Spielfeld, Leibnitz, in Graz 2 zlata franka ali 30 Din, za pogovor Sv. Jurij—Dunaj pa 2.50 zlat. franka ali 37.50 Din. Pristojbina za navadne pozivnice je v vseh relacijah 1 zl. frank ali 15 Din.

Zavijanje paketov, namenjenih v Avstrijo. Potom odredbe ministrstva pošte in brzojava št. 36.046 z dne 30. maja 1924, smejo paketi sprejemati pakete, ki gredo v avstrijsko republiko, brez označene vrednosti do 5 kg teže. Ako so zaviti v voščen, z vlaknatimi nitkami prepleten papir.

Denarstvo.

Beograjski denarni zavodi. Po podatkih finančnega ministrstva imamo v Beogradu 64 denarnih zavodov z delniško glavnico v iznosu 395.000.000 Din in rezervo 158 milijonov dinarjev. Hranilni vlog je bilo 31. decembra 1923 v vseh zavodih 315 milijonov dinarjev. Čisti dobiček vseh zavodov znaša 55 milijonov dinarjev.

Carina.

Minimalne carinske tarife za blago iz Zedinjenih držav. V zunanjem ministertvu v Beogradu se zbira material za sklepanje trgovinskih pogodb z Zedinjenimi državami in z republikami južne Amerike. Pogajanja bi se morala začeti še ta mesec, a so bila preložena iz tehničnih razlogov za pol leta. Medtem pa se iz Zedinjenih držav carini nadalje po minimalni tarifi.

Italijanski ažijski pri carinskih plačilih. Tečaj za carinska plačila v Italiji znaša od 21 do 27. t. m. 450 lir (100 lir nominalne in 350 pribitka).

KUPUJMO IN PODPIRAJMO
izvrstno
Kolinsko cikorijo
domači izdelek.

Razno.

Interministerijalna konferenca za eksploatacijo reškega bazena, Baroša in Delte. Glasom pogodbe, sklenjene z Italijo, je dobila naša država reški bazen, da ga izkoristi v trgovske svrhe. Ker je ureditev in eksploatacija bazena velikega interesa za našo državo, se bo v ministertvu saobraćaja vršila interministerijalna konferenca, na kateri se bo razpravljalo o vprašanju eksploatacije reškega bazena. Gospodarski krogi so mnenja, da bi se moralo to eksploatacijo prepustiti inicijativi zasebnih podjetij. Tako je Akcionarsko društvo za eksploatacijo lesa obvestilo ministertvo saobraćaja, da bi društvo s francoskim in inozemskim kapitalom prevzelo eksploatacijo reškega bazena za 50 let. Društvo se obvezuje, da bo tekom treh mesecev po dobljeni koncesiji osnovalo delniško družbo z 80.000.000 Din delniške glavnice pod imenom »Delniška družba za eksploatacijo reškega bazena, Baroša in Delte«. To društvo bo dalo 20% delnic državi brezplačno. Društvo bo zgradilo skladišča in zgradbe po potrebi. Vsa ta skladišča bodo po pretečenem času ostala naši državi. Razen tega bi društvo dajalo kredite izvoznikom, a carinsko posredništvo, ležarino in takse bi reguliralo v dinarski valuti.

Francosko-jugoslovenska pogajanja se nadaljujejo. »Vreme« naznanja, da so se pogajanja med Francijo in Jugoslavijo za sklenitev obrambne zveze, katera so se prekinila radi odstopitve Poincaréja, zopet pričela v Parizu med ministrskim predsednikom Herriotom in jugoslovenskim poslanikom Spalajkovičem. O tem vprašanju se je govorilo tudi na zadnji konferenci male antante v Pragi. Omenjeni list zatrjuje, da se bo pogodba za zvezo med obema državama podpisala prihodnje jesen.

Znižanje vstopnine na Ljubljanskem velesejmu. Otvoritev letošnjega velesejma se bliža z naglimi koraki. Važnost naše največje narodno-gospodarske institucije te vrste je razvidna poleg drugega tudi iz tega, da je prevzel najvišji protektorat Nj. Vel. kralj. — Naloga Ljubljanskega velesejma ni samo posredovati med producentom in konsumentom, ustvarjati trgovske zveze, marveč je tudi največjega pomena za vse sloje. Uprava Ljubljanskega velesejma je sklenila znižati ceno vstopnic od lanskoletne vstopnine Din 15.— na Din 10.—, da se omogoči obisk vsakomur. Ta ukrep iskreno pozdravljamo zlasti iz razloga, ker se je lansko leto našemu srednjemu sloju poset skoroda onemogočil, kar mu bo pa letos možno. — Velesejmske legitimacije, ki upravičujejo do polovične vožnje tudi na vlakih, se že prodajajo v vseh mestih naše države v denarnih zavodih za ceno Din 50.—. V predprodaji se dobi že pri blagajni v velesejmskem uradu, pri Tourist-Office na Alekandrovi cesti in pri tvrdki Aloma Company d. z o. z. na Kongresnem trgu.

Gospodarski napredek Banata. Neglede na težko denarno krizo, se vendar opaža v Banatu, da gospodarstvo polno napreduje. V prvem polletju 1924 se je izdalo v Banatu 12 dovoljenj za osnovanje tovarn in osnovanje denarnih zavodov, 475 dovoljenj za trgovske obrate in 541 dovoljenj za malo obrt.

Vodovod na Cetinju. Generalna direkcija vod bo v doglednem času izvršila nabavo raznovrstnih strojev in salk za razširjenje vodovoda na Cetinju. Za nabavo teh potreb je predvidena vsota 250.000 Din.

Nova solarna. V Ulčinju se bo v kratkem zgradila nova solarna, ki bo osvojbodila našo državo od potrebe uvoza tuje soli.

Ameriška vlada se strinja s Hughesovimi izjavami v Londonu. V beli hiši se izjavlja, da predstavlja govor, ki ga je imel Hughes v Londonu, točno razlago politike vlade Združenih držav. Sploh pa je predsednik Coolidge razpravljaj o evropskem položaju s Hughesom pred njegovim odhodom v London. Hughesa izraženi vidiki niso torej nič drugega, nego politika, kateri sledi vlada Združenih držav že celo leto.

Brezposelnost na Madžarskem. Na Madžarskem brezposelnost konstantno raste. Delavnice mehaničnih konstrukcij so odpuštile od početka leta že do 5000 delavcev. Druge industrije se nahajajo v enakih prilikah, posebno lesna industrija vseh strok. Tekstilna industrija se drži še povoljno in poslovanje je precej aktivno.

Za konstituiranje gospodarskega sveta. Udruženje bank v Beogradu je prosilo ministra za trgovino in industrijo, da mu pošlje načrt o konstituiranju gospodarskega sveta. Udruženje prosi, da bi moglo tudi ono imeti v gospodarskem svetu svojega zastopnika, ki bi mogel sodelovati pri razpravah in sklepih gospodarskega sveta.

Švicarski konzulat v Zagrebu v petek, dne 1. avgusta t. l. ne uraduje, ker je ta dan švicarski državni praznik.

Zanimanje za letošnji velesejem vlada po dosedanjih poročilih v vseh krajih naše države in obeta biti poset zelo mnogobrojen. Slovenec bo svojo gostoljubnost izkazal bratu Srbu in Hrvat, sprejeli bomo v svoje osredje vrle Bosance in Hercegovce, Dalmatince, Šumadijce, Macedonce, Sremce, Banatske Švabe, skratka cvet pridobitnega sveta Jugoslavije. Pa ne samo trgovci so javili mnogobrojen poset na velesejmu, tudi drugi sloji se priglašajo v velikem številu, da si ogledajo Ljubljanski velesejem, ki ima že velik renomé po državi in da zvežejo s tem izlete v prirodo naše krasne Slovenije. Prosimo vse Ljubljančane, ki imajo za čas velesejma razpoložljiva prenočišča, da to javijo sejmiskemu uradu.

Tristoletnica Georga Foxa. Tekočega meseca je minulo 300 let, odkar se je rodil v nekem malem angleškem mestecu Georg Fox, ustanovitelj »Društva prijateljev«, bolje znanega pod imenom kvekerjev, najzanimivejše religiozne sekte in socialno političnega pokreta, ki se je kdaj pojavil v zgodovini krščanstva.

Poprava. V »Izvoznih carinskih tarif«, priobčeni v številki 86. našega lista, se je urinila pomota pri tarifni postavki 19, točka 3. in 4. Carina v iznosu Din 15.— ni mišljena za komad, ampak za 100 kg, kakor se je to popravilo v Uradnem listu št. 54 pod št. 182.

Lepo novoporejane prostore ima »Ljubljanska posojilnica« na Mestnem trgu št. 6 v Ljubljani. — Priporočamo Ljubljansko posojilnico našim čitateljem ter opozarjamo na oglas.

AKO PIJEŠ BUDDHA-ČAJ
VŽIVAJ SE NA ZEMLJI RAJ!

Tržna poročila.

Cene za novo pšenico bodo narastle do 420. Iz Novega Sada poročajo: Inozemski agenti kupujejo še nadalje velike množine pšenice. Ponudba zaostaja za povpraševanjem. V novosadskih borskih krogih se splošno misli, da bodo cene za novo pšenico narastle na 420 in s tem dosegle svetovno pariteto. Ravno tako se računa s porastom cen na moko do 600 Din. Akcija, katero so zamislili novosadski interesi glede izvoza žita, se je zamudila zbog tega, ker ni še do danes bilo mogoče sestaviti delegacije, katera bi morala oditi v Beograd. Novosadska borza ne bo sodelovala pri tej akciji, toda zato bodo vse ostale tvrdke podvzele vse, da se doseže prepoved izvoza žita in moke.

Celjski trg meseca julija. Govedina: v mesnici: I. 25; II. 23; na trgu: I. 24; II. 22. Teletina: I. 30; II. 25. Svinjina: prašičje meso: I. 30; II. 27.50; slanina: I. 31.50; II. 30; mast 37; prekajeno meso

40—45, šunka 45. Perutnina: piščanci 20 do 25; kokoši 40—50; mleko 3.50; maslo surovo 60; čajno 70; jajce 1.50; kruh: beli 6.30; črni 5.30. Špečerijsko blago: kava Portorico 52.70; Santos 52; Rio 54. Sladkor v kristalih 21.50; v kockah 23.50; testenine 12.50—18; milo 17.20. Moka: »00« 5.60; »2« 5.36; »4« 4.80. Krma: seno 40—60. Paradižniki 25; grah v stročju 8, fižol 7; novi krompir 3.

Cene novemu grozdju. Dne 24. t. m. se je na mariborskem trgu prvič prodajalo grozdje po 30 Din kg. Imela ga je samo ena prodajalka na prodaj.

Seno na mariborskem trgu. V sredo, 23. t. m. so kmetje pripeljali 9 vozov sena in dva voza slame in prodajali eno in drugo po 50 Din za 100 kg. Ko se je pa okoli poldne nebo pooblačilo, so kmetje znižali ceno ter so zahtevali 37.50, drugi 30 in eden še celo samo 25 dinarjev za 100 kg, to pa samo zato, ker ga niso hoteli voziti nazaj. Eden ga je pripeljal celo od avstrijske meje (iz Jarneke) sem. To pot se je prodalo vse, pa tudi skoraj vsi so imeli pri prodaji izgubo, ako se vpoštevajo delo, izguba časa, prevoz itd.

Zagrebski tedenski sejem (23. t. m.). Dogon srednji, povpraševanje slabo. Zaradi majhnega povpraševanja so cene deloma oslabele. Za kg žive teže notirajo v Din: voli I. 15—16 (prej 15 do 17.50), II. 11—14 (12.5—14), III. 9 do 10.50, krave domače I. 13—15 (14—15), II. 10—12 (13—14), III. 8—9 (9 do 10), junice I. 14.5—16.5 (13.5—15), II. 13.5 do 14.5 (12—13), teleta 16.5—18 (15 do 18), svinje, pitane 16.5—18, nepitane 15—16.5 (19.75—20.5), sremške 21.5 do 22.5, prasci pod 1 leto stari 20—21.5, nad 1 leto 21—22. Konji: tovorni 9 do 14.000; lahki 10—15.000; srednji 6500 do 7500 Din za komad; konji za klanje 3.5—4.5 Din za kg žive teže. Krma: detelja 75—110, lucerna 8—112, seno I. 65 do 80, II. 65, slama 60—75 Din. 100 kg.

Dunajski trg z mlečarskimi izdelki (24. t. m.). Zaradi živahnega povpraševanja so poskočile cene surovemu maslu, ki prihaja zadnje dni v manjših količinah na trg. Cene za 1 kg v tisočih avstr. kron: surovo maslo gornjeavstrijsko 56—58, madžarsko in jugoslovansko 64—65, dansko 75, holandsko 71; sir švicarski ementalški 60, holandski gouda-sir 32, eidamski 36, tirolski in vorarlberški polementalski 38—46. Zaradi skoka švicarskega franka so cene siru poskočile.

Tržaški lesni trg. Karintija prva, druga in tretja vrsta: Skurete 9 do 15 mm 320—350 lir; deske 20 do 25 mm 280 do 300 lir; morali 5-5 do 12-12 mm 280 do 300 lir; plohi 34, 40, 50 mm 280 do 300 lir; trami 180—190 lir. Cene za kuhični meter franko riva Trst—Servola.

Milanski živinski trg (21. t. m.). Cene za kg žive teže v lirah: voli I. 5.9—6.5, II. 5.1—5.8, III. 3.9—5, krave I. 5.7 do 6.4, II. 4.1—5.6, III. 3—4; biki I. 5.7 do 6.4, II. 4.6—5.6 lire.

Dunajski kolonijalni trg (23. t. m.). Kava je bila za 300 do 500 aK dražja. Notirajo v tisočih aK: Kava Santos Primes 51, Santos Superior 49.3, Rio VII. Johnston 44 za kg ab Dunaj. Italijanski riž je poskočil za 50 aK na 7500 aK za Splendor ff in za 50 aK na 7500 aK za 6 A. Sladkor je istotako čvrst; kristalni sladkor je notiral 3.9 Kč, kockasti 4.30 Kč ab meja, dalje 11.600 aK, odnosno 12.400 aK s skladišča Dunaj.

JAN KASTER
COCOA

Glavna zaloga
F. ŠIBENIK - LJUBLJANA

Dobava, prodaja.

Dobava raznega materiala. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici se bo vršila dne 13. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega materiala (bakelj, stenja, svetiljk, špage itd.).

Dobava materiala za barvanje. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici se bo vršila dne 13. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega materiala za barvanje.

Dobava krtačarskih izdelkov. Pri ravnateljstvu državnih železnic v Subotici se bo vršila dne 13. avgusta t. l. ofertalna

na licitacija glede dobave krtačarske robe.

Dobava svinčenih cevi. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici se bo vršila dne 16. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave svinčenih cevi.

Dobava asbesta. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici se bo vršila dne 16.

avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave asbesta.

Dobava klingerita. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Subotici se bo vršila dne 16. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave klingerita.

Dobava raznega materiala iz gumija. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Zagrebu

se bo vršila dne 16. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave raznega materiala iz gumija.

Dobava risalnega in pisalnega materiala. Pri odelenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 16. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave pisalnega in risalnega materiala.

Dobava železa. Pri ravnateljstvu drž. železnic v Sarajevu se bo vršila dne 14. avgusta t. l. ofertalna licitacija glede dobave železa za izdelovanje zavor in strojnih vijakov.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

NA VELIKO!

Priporočamo: galanterijo, nogavice, potrebšćine za čevljarje, sedlarje, rinčice, podloge (belgier), potrebšćine za krojače in šivilje, gumb, sukanec, vezeno, svilo, tehtnice decimalne in balančne najceneje pri

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip 7.

Popolnoma varno naložite denar v Ljubljansko posojilnico

r. z. z. o. z., ki posluje v novopreurejenih prostorih v Ljubljani, Mestni trg št. 6.

Hranilne vloge in vloge na tekoči račun obrestuje najugodnejše ter jih izplačuje takoj brez odpovedi. Večje vloge z odpovednim rokom obrestuje po dogovoru. — Posojila daje le proti popolni varnosti proti vknjižbi na hiše in posestva ter proti poroštvu. Daje tudi TRGOVSKE KREDITE ter sprejema v inkaso fakture in cesije terjatev.

Priporočamo:

Jos. Petelinc

LJUBLJANA,

Sv. Petra nasip 7.

Najboljši šivalni stroji v vseh opremljenih Gritzner, Adler za rodbinsko in obrtno rabo, istotam igle, olje ter vse posamezne dele za vse sisteme. En gros!

Za tovarniške potrebe

la kožne jermene kg Din 138

Za gospodarske potrebe

la kožne jermene kg Din 133

dobavlja

Nabavno središče za poljedelske stroje:

Krunoslav Stj. Jakovlić k. d.

Glavno zastopstvo:

International Harvester Company of America, Chicago.

Zagreb, Martićeva ulica 14.

Brzjavlj: Poljostroj.

TVRDKA

A. VOLK
LJUBLJANA

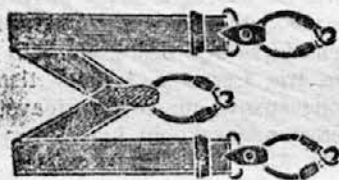
Veletrgovina žita in mlevskih izdelkov

priporoča iz svoje zaloge vse vrste pšenične moke najboljših banaških mlinov, otrobe, koruzne in ajdove izdelke, kašo, ješprenj, nadalje pšenico, koruzo, oves, fižol in druge poljske pridelke.

Telefon št. 449.

Brzjavlj: VOLK.

ZARTEVAJTE PONUDBE!

Nahrbtnike in naramnice

lasnega proizvoda oddaja na veliko 30% ceneje kot iz inozemstva

IVAN SAVNIK - KRANJ

Slovenija.

Na željo se pošljejo vzorci!

Vzorčni velesej v Ljubljani Pav. H 327.

Pergament

za sadje

kakor tudi vse vrste papirja priporoča

Kastelic in drug

Trgovina s papirjem na veliko Ljubljana, Miklošičeva cesta 6

Razglednice

vseh vrst, pisemski, kancelijski, konceptni, trgovski, svilen, krep, gladini, stekleni, ovojni, masčobni, pergament, kredenci in tafel (barvan) papir, papirne servijete, vpisalne knjižice, notese ter barvice priporoča

veletrgovina Osvald Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9.

AVTO

bencin, pnevmatika olje, mast, vse popravila in vožnja. Le prvovrstno blago in delo po solidnih cenah nudi Jugo-Avto, d. z. o. z. v Ljubljani.

Veletrgovina Osvald Dobeic,

Ljubljana, Sv. Jakoba trg št. 9 priporoča svojo bogato zalogo raznega dišečega in brivskega mila, zobni prašek in pasto »Kalodont-Elida« ter vse druge galanterijske predmete po najnižjih cenah.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, inleth dišav in rudninske vode

Točna in solidna postrežba

Zahtevajte cenik!

Gradbeno podjetje

Ing. Dukić in drug

= Ljubljana =

Bohoričeva ulica 24

Stroški pri uporabi bencina

Vozi brez bencina!

Adaptiraj tvoj avto, traktor ali stabilni motor z patent.

„Hag-Generatorjem“

Prospekt in reference daje

Jugo-Hag

LJUBLJANA, Bohoričeva ulica 24

Telefon št. 560

Stroški pri uporabi oglja

MERAKL

barve, mastila, lake, klej, emajl, kit in zajamčeno čisti firnež najboljšje vrste nudi

MEDIĆ - ZANKL DRUŽBA Z OM. ZAV.

Ljubljana centrala

Maribor podružnica

Novi Sad skladišče

Tvornice: Ljubljana - Medvode

Jermena za cepe,

gože, biče (gajžle), jermena za čevlje, tržaške bičevnike, motvoz (špagal), šmis, čevljarsko prejo, čopiče za beljenje in pleskanje ter razne krtače kupite najceneje v veletrgovini Osvald Dobeic, Ljubljana, Sv. Jakoba trg 9.

A. VICEL

Maribor, Glavni trg 5

trgovina s hišnimi potrebšćinami, emajlirano, pločevinasto in ulično posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo.

Na debelo! Na drobno!

TISKARNA „MERKUR“

Trg. - ind. d. d. LJUBLJANA Telefon št. 552

SIMON GREGORČIČEVA ULICA ŠT. 13

Tiska časopise, knjige, poselnice, brošure, letake, cenike, pravila itd. itd.

Lasna knjigo-veznica

TRGOVSKA BANKA D. D., LJUBLJANA

PODRUŽNICE:

Maribor, Novo mesto
Rakek, Slovenjgradec
Slovenska Bistrica

Dunajska c. 4 (v lastni stavbi).

KAPITAL in REZERVE Din 18,300,000.—

Izvršuje vse bančne posle najtočneje in najkulantneje.

Brzjavlj: Trgovska

EKSPOZITURE

Konjice
Meža-Dravograd

Telefoni: 139, 146, 458